

Szöllősi Hírek

A Zsongorkő Baráti Kör lapja 2000. január

Vince napi borkóstolás

Január 22. - A drávaszögi falvakban ün. *vincevesszőt* metszettek, amit a meleg szobában vízbe állítottak, s abból, hogy mennyire hajtott ki, a következő év termésére jósoltak. A kopácsi gazdák szerint sok bort kell inni ezen a napon, hogy bő legyen a termés.

Hagyományainkhoz híven a 2000-ben is megrendezzük a borászati tanfolyamunkat. Első előadását összekapcsoltuk a Vince napi borkóstolással. Tekintettel a több éves gyümölcsöző kapcsolatunkra a Pécs és Vidéke Hegyközséggel közösen szerveztük meg ezt a nevezetes napot.

Borászati tanfolyam időpontjai:

Január 24, 31. hétfő, február 8, kedd, 14, 21, hétfő,

Metszési bemutató: február 27-én vasárnap lesz megtartva.

2000-ben borversenyt április 8-án, szombaton rendezzük.

Csak az újakat érinti

Csak a telephellyel rendelkező ipari és szolgáltató tevékenységet végző vállalkozások folytathatják munkájukat 2000 március 31-e után egy tavaly októberben életbe lépett kormányrendelet értelmében. Az engedélyhez a különböző hatósági beleegyezések mellett a szomszédok hozzájárulása is szükséges. A már működő vállalkozások érdekében javaslatot nyújtott be a Kis- és Középvállalkozói Érdekvédelmi Szövetség. A szövetség lobbizásának hatására a Gazdasági Minisztérium módosította a kormányintézkedés szövegét.

Ezek szerint "...akik... már működő telepen, korábban kiadott engedéllyel végzik a rendelet hatálya alá tartozó tevékenységet, nem kötelesek új telepengedély beszerzésére."

Januári jeles napok

Majd 180 évvel ezelőtt, 1823 január elseje fagyos napjának ajándéka volt a közfelfogás szerint a legnagyobb magyar költő, Petőfi Sándor születése. Sokunk számára ma is az ő költészete jelenti a hazaszeretet, a szerelem, és a szabadság fogalmát.

133 évvel ezelőtt e hónap eseménye volt híres laptársunk, a Pesti Hírlap január másodikai megjelenése. Első szerkesztője Kossuth Lajos volt.

Szintén január hónapban esett öt és fél évszázaddal ezelőtt, hogy a Duna jegén a Rákos mezeje magasságában a köznemeség és a gyér városi polgárság akaratóból a főurak kényszerű beleegyezésével királlyá választották a boldog emlékezetű Hunyadi János kisebbik fiát, Mátyást, aki azóta is dobogós helyet foglal el népszerűség és elismertség tekintetében a tudós történelemkutatók és a köznép értékítéletében egyformán. Tudjuk, hogy akinek neve a nép mondakincsének részévé válva fél évezred távolából is csillogva emelkedik ki, aligha érdemtelenül él az egyszerű nép emlékezetében. Igazságos Mátyás király egyesítette magában a felelős államférfi, a győztes hadvezér, a felvilágosult uralkodó és a nép barátjának eszményét olyan egységben, melyet másnak soha sem sikerült megközelíteni. Neve és uralkodása méltán ragyogó emléke történelmünk egy békésebb korszakának.

Végül január 22-e a "Magyar Kultúra Napja", mely nap egyben a magyarság nemzeti imádságaként tisztelt Himnusznak a születésnapja is. 1823-ban Kölcsey Ferenc, költő, kritikus és politikus e napon fejezi be nagyszerű költeményét, amelyhez 1845-ben Erkel Ferenc ír gyűjtő hatású zenét. Hallatán ma éppúgy összeszorul a magyarok szíve és könnybelábad a szeme, mint 150 évvel ezelőtt, éljenek a világ bármely táján.

Holota Jenő

TARTALOMBÓL

Folytatódó kutatások	Új helyre kerül a perkoláció
Szentségimádás	A 2000. év köszöntése
Amit a radioaktív hulladékok elhelyezéséről tudni érdemes	Tizenöt éve történt

Sajtótájékoztató

A Magyar Millennium "Kultúrával a Nyugat Kapujában" B.m. Fesztivál - 2000 kiírása

A Baranya Megyei Kulturális és Idegenforgalmi Központ Sajtótájékoztatót tartott 1999. dec. 14-én. A BM-i Önk. Kulturális Bizottsága intézményüket bízta meg a "Kultúrával a Nyugat Kapujában" Nemzeti Fesztivál B. megyei rendezvényeinek koordinálásával, irányításával.

A tájékoztatót Páll Lajos mb. igazgató nyitotta meg. A rendezvények a megyék köré csoportosulnak. A kistérségi rendezvények legjobbjai kerülnek a megyei szakági bemutatókra, s akik ott a legjobbnak bizonyulnak a megyei gálán vesznek részt. A megyei gála legjobbjai jutnak az országos szakági bemutatóra, majd innen az első helyezettek az országos gálán vehetnek részt, mely össznépi, nemzetközi fesztiválnak beillő program.

Nemzetközi, mert a határon túli településeket is szeretnék megmozgatni, bevonni. A Nemzetközi Kulturális Örökség Minisztériuma jelentős összeggel támogatja a fesztivál lebonyolítását, mely rendezvénysorozat része a Millenniumi programsorozatnak.

A Baranya Megyei Önk. a rendezvénysorozat költségének 50%-át fedezi.

A szervezők kérik a sajtó segítségét, hogy a fesztiválsorozat elérje célját.

Dr. Végh Józsefné ismertette a megyei szakági bemutatókat.

- 1.) Néptánc, hagyományörzés; Komló: Május 19.
(Táncművészeti és egyéb kategóriák.)
- 2.) Ének-zene; Pécsvárad: Június 3.
(Szimf.zenekarok, kórusok, szólisták, komplett színpadi produkciók.)
- 3.) Népzene, színjátás, versmondás; Mohács, Május 26.
- 4.) Egyéb műfaj; Pécs, Május 13.
(Paródia, báb, bűvészkedés, és a nagy elektromos erősítőkkel felszerelkezett rock, jazz, pop-rock zenekarok.)

Megeyi Gála összművészeti; Október 7.

Pécsett a következő intézmények adnak otthont a rendezvényeknek:

Néptánc-népzene; Ifjúsági Ház

(Egyéb zenék, modern tánc)

Kórusok, Szimfonikus zenekarok;

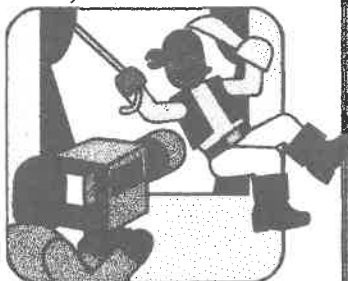
Liszt F. Hangversenyterem

Kóristák, egyéni fellépők;

Dominikánus Ház

Színpadi produkciók;

Harmadik Színház.

ST.

Folytatódó kutatások

Folytatódnak a Mecsekben a nagyaktivitású radioaktív hulladékok elhelyezését célzó kutatások. Idén úgynevezett zöldmezős beruházások kezdődnek, mivel tavaly végleg feladni kényszerültek a földalatti labort. A munkákkal kapcsolatos lakossági tájékoztatást az érintett önkormányzatok és a Nyugat-mecseki Társadalmi Információs Társulás végzi. A tájékoztatás feladatairól, az elvégzendő munka részleteiről, finanszírozásáról folynak a tárgyalások. Várhatóan február végén az ez évre

szóló szerződések aláírásra kerülnek. Ezt követően a Látogató és Tájékoztató Iroda fogadhatja a téma iránt érdeklődőket.

Holota Jenő

Baráti Kör összejövetelei

A Zsongorkő Baráti Kör idén is havonta tartja szokásos taggyűléseit, összejöveteleit. A megszokott időben a hónap utolsó keddjén, télen 18 órakor, nyáron 19 órakor kezdődik a megbeszélés.

A munkacsoport vezetők ismertetik a csoportok feladatait, elképzeléseit, szervezik a csapat munkáit. Itt adnak számot az elmúlt időszak eseményeiről is. A taggyűlés előtt megvitatásra kerül az önkormányzati munka, a községet érintő fontosabb események is. Kritikai megjegyzés épp úgy elhangzik, mint elismerő, dicsérő szó.

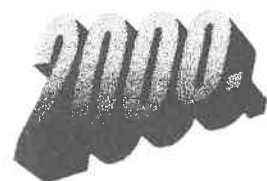
A hónap folyamán találkozott egymással az önkormányzat és a Baráti Kör vezetője, és baráti beszélgetés keretében megvitatották a további együttműködés lehetőségeit. Mindkét fél kinyilvánította együttműködési készségét a község és lakói érdekében.

A tagfelvétel a megszokott módon - belépési nyilatkozat kitöltésével - történik.

Szeretettel várjuk új belépő tagtársainkat.

ZSBK vezetősége

A nyugdíjas klub hírei

Búcsú egy ezred évtől.

December 29-én a Nyugdíjas Klub tagsága, délután 1-órákor gyülekezett a művelődési házban, hogy előszilvesztert és óévbúcsúztatót tartson. Daniné, Erzsike köszöntötte a megjelenteket. Majd felkérte a férfiakat, hogy először ők kívánjanak boldog új évet, mert mégis csak úgy illik, hogy férfi tegye meg először. Varga Feri vállalta ezt a tisztséget és mindenkiel koccintva kívánt minden szépet és jót az elkövetkező évre. A köszöntő után, Domokosné és Daniné által, bográcsban készített, burgonyával dúsított csülökpörköltből, jó étvágyat kívánva, megkezdődött a finom és bőséges ebéd föltalálása. Hogy ez az ízletes ebéd a részünkre elkészülhetett, a pécsi

Húsiparnak tartozunk köszönettel. Ugyanis tőlük kaptuk a csülköt még akkor, mikor a dunaszekcsői nyugdíjasokat láttuk vendégül. Mivel ezt akkor nem kellett felhasználnunk, most nagyon jól jött. Ebéd után beszélgetve, nevetgélve, egy jó darabig még együtt maradt a tagság. Sorban mindenkinek elénekeltük a nótáját és vidáman búcsúztattunk el egy szépen eltöltött évet.

Visszapillantva egy eseményekben gazdag esztendőt hagytunk mögöttünk. Most, hogy egy új évezred küszöbéhez értünk, reméljük, hogy hasonló sok szép élményben lesz még részünk. Kívánom, hogy úgy legyen.

Turán Józsefné

Horváth Jenőné

Aranka nénit nagyon sokan ismerik a faluban. Akik mégsem, azoknak szeretnék bemutatni, 77 éves és fittebb, mint némelyik fiatal. A szüléseket és a fogorvost leszámítva, soha nem volt orvosnál, kartonja üres.

Nyolc hónapos volt, amikor édesanyja meghalt. Tizenegyen voltak testvérek. Nevelőanyjával már lány korában járta az erdőt, piacot. Cserkúton nőtt fel. 18 éves korában Pécsre került szolgálni, ahol gyerekek mellett volt, s ők családtagnak tekintették. Két éve volt ott, mikor Mohácsot bombázták, és édesapja hazavitte.

Abban a házban, ahol ötven éve él, menyecskének került. Két mostohalányát szeretettel nevelte. Saját fiúgyermek születését követő második évben világra hozta Ibolykát, aki nem sokkal fél éves kora után tragikusan elhunyt. Ezen a tragédián felülkerekedve éltek tovább, s a sors megajándékozta őket még egy kislánnyal. Férjét 25 évvel ezelőtt veszítette el, azóta egyedül tartja el családját: Piacra jár, fát hasogat, és mindig segít. Mióta a vásárcsarnok megnyílt, azóta saját asztalon árulja a természet aktuális termését, virágját. Bicske lekvárja igen nagy vásárlókört vonz.

Lánykorától kezdve társasági ember. Ma is tagja az énekkarnak. Baráti Körnek, Nyugdíjas Klubnak. Unokái nevelését is vállalta. Van egy vörös kandúrmacska: Cicus, akiről úgy gondoskodik, mint egy gyermekről. Kényezteti, dajkálgatja, s Cicus ezt meghálálja.

Megkérdeztem, hogy mi a titka az egészséges életének, és a vígkedélyének.

- Soha nem rágódtam semmin. Ha nem volt pénzem, elmentem piacozni. Olyan nem volt, hogy nem tudtam mit adni a családomnak. A pénzért soha nem remegtem, a piacon is bőven mértem.

Az egészséges élet titka pedig a sok munka, az erdőbejárás, a levegő. Télen is sokat van nyitva az ablak, mert a túlzott meleget nem szeretem, nem egészséges.

Stier Tímea

A perkoláció átszállítása ez évben is folytatódik

A MECSEKÉRC Környezetvédelmi Részvénytársaság jelenleg is folyó, valamint 2000-re tervezett munkálatai Kővágószőlős térségében.

1. Földalatti térségek felhagyása.

A földalatti térségek tározószint alatti része 1999. novembere óta már nem megközelíthető, a IV. üzemi szállítóaknában ekkor szűnt meg a szivattyúzás. Az aknák külszínig történő betömődékelése 2000. június 30-ig megtörténik.

Jelenleg is folyik a:

IV. szállítóakna,
IV légakna,
IV/a légakna,
és az V. szállítóakna tömődékelése.

Mivel az aknák tömődékelése részben perkolációs meddővel történik, számítani lehet a községen keresztül történő tehergépkocsi szállítása ezen időszakban az újtelep Golgotai szakaszon.

2. Külszíni létesítmények és területek rekultivációja

A bányüzemi területek kárelhárítási tervei elkészültek. Ezek alapján a III. IV. és V. aknaüzem, valamint a IV. Ny-i légakna területén megkezdődik a radiológiailag vagy olajjal szennyezett talajok cseréje.

A III. ütemmel folytatódik az ÉDÜ épületeinek bontása, valamint az V. üzem IMS épületeinek bontására is ez évben kerül sor.

Ebben az évben megtörténik az uránipari tevékenység területén átfolyó Kajdács, Zsid,

Rókás és Bicsérd patakok szennyezettségének felmérése és kárelhárításának tervezése.

3. Meddőhányók rekultivációja

Az I. II. üzemi, valamint az III. üzemi meddőhányó már rekultivált területének egy ré-

Vízkezelő üzem alapozása

szén csak karbantartás, a III. meddő egy részén növénypótlási munkák folynak 2000-ben.

A III. meddőn ebben az évben földtakarás kerül további kb. 10 ha területre. A kisebb meddőhányók közül idén teljes rekultiváció történik az ún. Frici tárói, a IV. üzem, és V. üzemi meddőhányókon.

4. Perkolációs dombok és környezetük rekultivációja

Folytatódik és az idén be is fejeződik a P-II. területről a meddőanyag átszállítása a III. sz. üzemi meddőhányó K-i ol-

dalára. A tavalyi kezdés után, amely eredményeként mintegy tömör 1,7 millió m³ anyag került át, 2000.-re mintegy 980 ezer m³ meddőt kell még átszállítani.

A P-I. területen, amelynek anyagát már 1995-98 között elszállították, és tavaly elkészült a csapadékvíz elvezető rendszer, az idén befejeződik a tájrendezés.

5. Zagytározók és környezetük rekultivációja

Tavasza elkészülnek a két zagytározó tájrendezési tervei, engedélyeztetés után elkezdődnek a kivitelezési munkák is.

6. Bányavíz kezelés

A tavalyi évben elindult az új bányavízkezelő üzem (a volt I. üzem területén) építése, jelenleg is folyik, az idei évben kerül átadásra.

7. Monitoring

A bányüzemek vízzel való feltöltődésének megfigyelésére a megfigyelő fúrások készülnek, hasonlóképpen a perkolációs terület elhordás utáni ellenőrzésére, valamint a zagytározók és a III. meddő megfigyelésére.

**Hideg József
PR menedzser
MECSEKÉRC Rt.**

SZENTSÉGIMÁDÁS

A gyakorta templomjáró hívek is ritkán látják a templomi kegyeszek legdíszesebbjét, ami olykor nagy értékű ötvösmunka: a szentségmutatót, régi magyar néven: úrmutatót, latinul: monstranciát. Ez egy talpas, sugaras napkorong-formában kiképzett, régi ereklye-foglalatokból származó alakú, nagy ostyartartó, ami zömmel körmenetekben és szentségimádás idején kapott és kap szerepet. Elhelyezésére a régi templomokban még a szentély oldalfalán kialakított díszes kőfaragvány tornyocska, a szentségház szolgált /tabernákulum/, majd később az oltárápítmény központi helyén egy zárt fülke. Néhol külön kis oszlopon vagy félgyp falba süllyesztve található

A templomtérbeli, tekintetvezető centruma - valóságosan is, szimbolikusan is - a szentély, ennek is központjában áll a szentségtartó, ennek is közepén a szent ostya - ugyanúgy, ahogy időben is, a mise középpontja, "lelke", lényegi értelme - ami köré maga a miseliturgia szerveződik -: az átváltoztatás, az ostya /a kovásztalan kenyér / a katolikus hívők hite szerint valóságosan átalakul Jézus testévé. Így tehát maga a mise is szentségimádás mindig, az átváltoztatásban s az úrfelmutatásban egybeolvad, összehozódik a megváltás, az utolsó vacsora, s az ígéret: "Veletek maradok a világ végezetéig". Azt mondhatnánk: a mise: dinamikus, maga az átváltoztatás csak néhány má-

sodperc, míg a szentségimádás egy olyan statikus forma, amiben mintegy kiterjeszkedik időben órákra vagy akár napokra is, az Oltáriszentség imádása. Ilyenkor a pap kihelyezi az oltárra a monstranciát, s a hívek csoportban, felváltva vagy együttesen, csendben vagy hangosan imádkoznak, "őrzik" a szentséget, s az nem is marad magában egy pillanatra sem, egészen a szentségbetételig. A szentségimádásoknak /és körmeneteknek / különösen régebben volt jelentős szerepük, s a II. vatikáni zsinat óta a mise /anyanyelvi mise / fokozott, kiemelt hangsúlyra bár némileg háttérbe szorította, de élte a hagyomány, a közösségi imák meghittsége, intimitása.

Kövágószőlőson hagyományosan Vízkeresztkor tartottak szentségimádást. Más templomokban máskor. Az egyházi évkezdethez egy fontosabb pécsi templom kezdte, majd sorra az egyházmegyei templomai egymást váltva tartották a szentségimádást. Mivel a Vízkereszt most nem hivatalos ünnep, így került sor a január 6-át követő vasárnapon, Urunk megkeresztelkedése napján, a szőlősi templom szentségimádására, ezért nem záródtak be a templomkapuk a mise után.

Buzás Andor

Tudja-e Ön?

- ❖ hogy a vér alvadékonysága az élőlények, így az ember számára is létfontosságú, hiszen e nélkül a különféle vérzések nem csillapodnának, akár életveszélyes vérvesztés is előállhatna.
- ❖ hogy a vér megalvadása igen bonyolult folyamat, számos tényező szerepet játszik benne.
- ❖ hogy a vér megalvadása nem mindig kedvező. Ha például az ereken belül történik véralvadás, úgynevezett vérrög keletkezik. Szaknyelven a jelenséget trombózisnak nevezik.
- ❖ hogy vérrög keletkezhet a visszerekben és ütőerekben egyaránt. Ez helyileg is komoly bajt okozhat. A trombózis leszakadt darabja a véráramlással tovasodródhat, ilyenkor beszélünk embóliáról. Ez utóbbi akár halálhoz is vezethet.
- ❖ hogy alsóvégtagi és alsó hasi viszszeres rögösödéssé hajlamosít az alsóvégtagi visszértágulat, az elhízás, a tartós fekvés, bizonyos hasi betegségek, műtétek és az alsóvégtag baleseti sérülései.
- ❖ hogy bizonyos esetekben, a szívben is keletkezhet vérrög. Például bizonyos szívritmus zavarok kapcsán vagy műbillentyű beültetése után.
- ❖ hogy azok a betegek, akik fokozottan ki vannak téve a rögképződés veszélyének, megelőzés céljából alvadécsökkentő kezelésben részesülnek. (laikusok úgy szokták mondani: vérhígítás, bár ez nem pontos kifejezés). A vér rögösödését többféle módon és gyógyszerrel lehet akadályozni. Az egyik legegyszerűbb módszer a szalicilsav készítményekkel való kezelés. A másik, erélyesebb gyógymód a Syncumar tablettával végzett kezelés, mely tartós otthoni megelőzést biztosít.
- A Syncumarral a véralvadás egyik tényezőjét gátoljuk a normális 100 %-ról annak mintegy harmadára. Így sokkal kisebb a rögösödés veszélye.
- ❖ hogy az ilyen betegeknél rendszeresen kell ellenőrizni a vér úgynevezett protrombin szintjét, mert ha az a kívánatosnál jobban lecsökken, vérzések indulhatnak el. A jól beállított kezelés mellett a vér protrombin szintje 15 - 40 % között van. Ez tehát nem egy normál állapot, hanem mesterségesen csökkentett alvadékonyság.
- ❖ hogy régebben az ilyen betegeknek Pécsre kellett utazni laboratóriumi ellenőrzés céljából. Ma már 20 -25 embertől rendszeresen a háziorvosi rendelőben, a járóképtelenektől lakásukon vesszük a vérminőségét, és szervezeten küldjük a pécsi laboratóriumba.

Dr. Pallós Zoltán
házi orvos

A 2000. év köszöntése

Kimondva is, leírva pedig még inkább meglepő, hogy a dátum kettővel kezdődik. Az idő homokóráján lepergett az 1-el kezdődő utolsó az 1999-es év is. Önkéntelenül számvetést készítünk. Kicsit talán hosszabb a lista, mint a korábbi években, amikor csak az utolsó számjegyet kellett átírni két-három emberöltő alatt a műszaki, technikai, tudományos és életminőséget javító fejlődés korábban soha nem látott méreteket öltött. Újabb és újabb termékekkel ismerkedhettünk meg, azokkal megkönnyítettük munkánkat, vagy éppen a tájékoztatóban nyitottak "nagyobb ablakot" világunkra. Arra a földi világra, amelyben élünk, fogyasztjuk annak rendszeresen megújuló "termékeit", de fogyasztjuk a pótlásra nem kerülő "készleteket" is. Éppen a tudományos fejlődésnek köszönhetően egyre pontosabban megállapítható, hogy mi, és mennyi van a "földi kamrában", mely termékből mennyi a felhasználás, az igény és tudjuk-e pótlását folyamatosan biztosítani, vagy éppen bizonyos "termékek" további felhasználását - más anyag, technológia stb. alkalmazásával - korlátozni kell.

A "Földi rendre és tisztaságra" - gondos gazda módján - szintén ügyelnünk kell. Tudnunk kell, hogy az anyagi javak előállításánál mindig keletkezik - mind a mezőgazdaságban, mind az iparban - hulladék is.

Az is nyilvánvaló, hogy az a hulladék kezelhető könnyebben, amely nem száll el, érzékelhető, vizsgálható, különböző szempontok szerint osztályozható és a vele való törődés számon kérhető.

A nukleáris energia felfedezése igen nagy jelentőségű tudományos siker volt. Olyan távlatokat nyitott, amelyet előzően ember elképzelni sem tudott. Ennek ma már a villamos energia termelése során élvezhetjük előnyeit. Nem csak az

elektromos áram díja kedvező, de az atomerőművi villamos energia-termelés igen környezetkímélő és környezetbarát.

Villamosenergiát persze más módon is - pl. korszerű széntüzelésű erőművekben - lehet termelni. A hasznos végtermék mindkét esetben villamos energia. Látszólag tehát minden rendben is van. Csak hogy a szenes erőműben - közismerten - a szenet elégetik. Az égéshez pedig oxigén kell. Még hozzá abból a "készletből", amelyből lélegzünk is. Nincs is gond mindaddig, amíg pótolható a fogyasztás. Az oxigénpótlást alapvetően a növényzet adja. De mennyit? Megdöbbentő: A Paksi Atomerőmű által termelt villamos energia mennyiségének szenes erőműben történő termeléséhez Magyarország összes erdeje által "termelt" oxigénre folyamatosan szükség lenne. Lélegzésünk során elhasznált oxigént már "importálni" kellene. Ezzel szemben az atomerőmű az üzemeltetése során nem használ fel oxigént. Tragikus lenne a technológiaváltást addig elodáztatni, amíg a Föld valamennyi országa "oxigénimportra" szorulna.

A keletkező hulladékok, a fenti példánál maradva, a széntüzelésű erőműben naponta mintegy 10.000 tonna szenet égetnek el, ennek során - többek között - a föld légkörét károsító - több millió tonna széndioxid mellett évente kb. 600 tonna nehézfém - köztük arzén és ólom - távozik az erőmű kéményén a több száz tonna porral és pernyével együtt. A kéményen távozó hulladék szennyezi az erőmű környezetét és végső soron károsan befolyásolja a lakosság életkörülményeit. Ezzel szemben az atomerőmű nem bocsát ki a levegőbe ellenőrizhetetlen anyagot, naponta csupán 0,12 tonna uránt használ fel. Egy éves működése során 4-5 tonna nagyaktivitású és 450 m³ kis és közepes aktivitású hulladék képződik.

A keletkezett hulladékot nemzetközi szabványok szerint osztályozzák és tárolják.

A hulladék tárolása - ez esetben is - pénzbe kerül. Ennek forrása a központi Nukleáris Pénzügyi Alapba történő atomerőművi befizetés. A hulladék elhelyezés műszaki megoldása vonatkozásában pedig, hogy ha már a nukleáris energiafelhasználás előnyeit nemzedékünk élvezzi, felelős azért is, hogy utódainkra megoldatlan feladatot ne hagyjunk.

A Radioaktív Hulladékokat Kezelő Közhasznú Társaság feladata, hogy mind az atomerőművi, mind az orvosi és ipari felhasználás során keletkezett radioaktív hulladékokat úgy helyezze el, hogy sem a lakosság sem a környezet ne károsodjon. E feladat végrehajtása során az RHK Kht szakemberei figyelembe veszik a hazánkban és másutt a világban e téren felhalmozódott tudást és gyakorlati tapasztalatot.

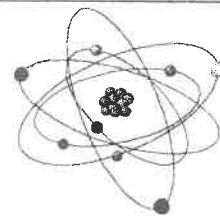
Munkánk során arra törekszünk, hogy a kutatással és a tervezett hulladék elhelyezéssel érintett lakosságot nem csak informáljuk, hanem - partnernek tekintve - bevonjuk mindannyiukat az előkészítés, a kutatás, a kialakítás és a majdani elhelyezés feladatainak megoldásában.

RHK Kht fennállásának másfél éve alatt igen szoros kapcsolatot alakított ki a Társadalmi Információs Társulások tagtelepüléseinek önkormányzataival és a lakossággal. E kapcsolat a kölcsönös bizalomra, a nyitottságra és az objektív tájékoztatásra épült. Bízva abban, hogy célkitűzéseink - mindannyiunk javára - maradéktalanul megvalósulnak, kívánok minden kedves olvasónak eredményekben gazdag boldog újévet.

Maróthy László
ügyvezető igazgató

Dr. ORMAI PÉTER

AMIT A RADIOAKTÍV HULLADÉK ELHELYEZÉSÉRŐL TUDNI ÉRDEMES

Befelező rész

Miért kell kutatásokat végezni?

Számos országban lefolytatott tudományos és műszaki vizsgálatok nyomán arra a megállapításra jutottak, hogy a radioaktív hulladékok minden fajtája biztonságosan, környezetvédelmileg elfogadható módon kezelhető és elhelyezhető. Nagy-Britanniában például a kormány az alábbiakat rögzítette: "A jelenlegi tudományos és műszaki ismeretek felhasználásával megfelelő megoldásokat lehet találni a hulladékprobléma megoldására. Ebből következően a hulladék nem lehet a nukleáris energiatermelés fejlesztésének akadálya".

Ha ez így van, miért kell további kutatásokat és fejlesztéseket végezni a radioaktív hulladék kezelésére és végleges elhelyezésére?

A szakemberek valamely telephelyről alkotott értékítélete sokéves munka eredményein alapul. A kutatás a hulladék elzárására kidolgozott többszörös védelmi rendszerre, annak elemeire terjedt ki. Tudni kell pl. hogy:

- mi a hulladék összetétele, és miképpen bomlanak le annak összetevői arra a szintre, amelyen már veszélytelenek;
- hogyan oldódnak ki az egyes radioaktív izotópok azokból az anyagokból, amelyekbe beépültek;
- milyen korrózióvédelmet érdemes használni a konténereken;

- milyen a mélységi vizek mozgása az egyes kőzetekben;
- milyen módon kötik meg az egyes talajok, kőzetek a mélységi vizekből a radioaktív izotópokat.

A fenti ismeretanyag alapján ki lehet választani a célnak legjobban megfelelő hulladékkezelési módot és végleges elhelyezési technikát, mellyel eleget lehet tenni az összes hatósági követelményeknek, és ezáltal elhanyagolhatóvá válik mind a jelenleg, mind a jövőben várható kockázat. Részletes információt kell gyűjteni arról, hogy a hulladékot elzáró egyes gátak pontosan milyen módon alkalmazhatók, azok milyen módon viselkednek, és milyen a kölcsönhatásuk a geológiai környezettel. Az az időtartam, amelyen keresztül az elzárást biztosítani kell igen hosszú is lehet, emiatt a közvetlen megfigyelésre, tapasztalatra nem lehet hagyatkozni a biztonsági megvalósításkor. Ezért kísérleteket kell végezni, melyek alapján elméleti modellek dolgozhatók ki a szóban forgó folyamatokra. A modelleket további kísérletekkel és megfigyelésekkel igazolni kell.

Amint a potenciálisan alkalmas geológiai viszonyokat meghatározták, a következő lépés a fűrés program végrehajtása. A földtani kutatás eredményeit kombinálni kell a laboratóriumi vizsgálatokkal azért, hogy a tárolót és annak kialakítását biztonsági szempontból értékelni lehessen. El

kell készíteni a tároló telepítési és műszaki tervét is, ezek képezik majd a hatósághoz benyújtandó kérvény alapját.

A tároló megépítését és üzemeltetését csak akkor engedélyezik az illetékes hatóságok, ha a nemzeti hatóságok teljes mértékben meggyőződnek annak biztonságáról. A kutatás és fejlesztés célja, hogy megadja mindazokat az információkat, amelyek a lakosság bármely egyedét érintő dózis vagy kockázat számításához szükségesek. Ezen túlmenően az engedélyesnek bizonyítania kell, hogy minden ésszerűen elvárható intézkedést megtett a kockázatok további csökkentésére.

A tároló üzembe helyezésével nem ér véget e biztonsági értékelés folyamata. Az üzemeltetés során szerzett új adatok és információk birtokában időről-időre ismételt elvégzik a biztonsági analízist, melyek alapján visszaigazolható, hogy minden a tervezettnek megfelelően működik.

Magyarország a fent ismertetett elveket érvényesítve igyekszik telephelyet kiválasztani, és biztonságos tárolót építeni a kis és közepes aktivitású radioaktív hulladékoknak.

Autóbusz menetrend

Érvényes: 2000.január 3-tól.

Pécs - Kővágószőlős

PÉCSRÓL	ÚJTELEP	KŐVÁGÓ-SZŐLŐS
α 4.45	5.08	-
β 4.55	5.18	-
β 5.10	5.38	5.40
χ 5.30	5.53	-
δ 5.30	5.53	-
δ 5.35	5.58	-
β 6.00	6.23	-
β 6.10	6.33	-
6.30	6.53	6.55
7.15	7.38	7.40
α 8.30	8.53	8.55
ε 10.00	10.23	10.25
α 10.00	10.23	10.33
α 11.30	11.53	11.55
α 12.30	12.53	12.55
ε 12.30	12.53	13.03
φ 13.15	13.38	13.40
β 13.30	13.53	-
14.30	14.53	14.55
β 14.30	14.53	-
α 15.30	15.53	15.55
β 16.20	16.43	-
X 16.30	16.53	-
α 16.30	16.53	17.04
17.30	17.53	17.55
α 18.30	18.53	19.03
20.00	20.23	20.33
β 22.45	23.08	23.10

Kővágószőlős - Pécs

KŐVÁGÓ-SZŐLŐS-RŐL	ÚJTELEP-RŐL
β 5.00	5.02
α -	5.18
α 5.45	5.47
β 6.02	6.13
δ -	6.12
β -	6.47
β -	6.59
φ -	6.55
7.05	7.07
β -	7.33
α 7.55	7.57
7.55	8.06
α 9.10	9.12
ε 10.40	10.42

KŐVÁGÓ-SZŐLŐS-RŐL	ÚJTELEP-RŐL
α 11.28	11.39
α 12.10	12.12
13.10	13.12
φ -	14.37
β -	14.45
15.15	15.17
β -	15.47
α 16.10	16.12
X -	17.09
α 17.15	17.17
β -	17.32
18.10	18.12
α -	19.52
20.35	20.37

α = munkaszüneti napok kivételével naponta,
 β = munkanapokon,
 χ = szabadnapok kivételével naponta,
 δ = szabadnapokon,
 ε = munkaszüneti napokon,
 φ = szabad és munkaszüneti napokon,
 X = Cserkútról illetve Cserkútra közlekedő.

TIZENÖT ÉVE TÖRTÉNT

Január 3. Első tanítási nap az iskolában. A rendkívüli hideg miatt befagytak a vezetékek és nincs víz az iskolában és az óvodában sem. Estéenként már -20 C fokot mérnek a hőmérők. Akadozik az áramszolgáltatás és a buszközlekedés is.

Január 12. Betöréshez riasztották a rendőrséget. Jobbágy Gyula helyi lakoshoz törtek be, ahonnan tyúkokat loptak el. A gyors nyomozás eredményhez vezetett. A tetteseket elfogták.

Január 16. Újabb hideg hullám érkezett. Heves hózáporok, viharos szél hófúvásokkal. Egy napig szünetel az áramszolgáltatás. Másnap a hibát kijavítják. A telefon összeköttetés csak két nap múlva javul meg.

Január 25. Az év első tanácsülésére kerül sor a tanácsteremben.

A napirendek között szerepel többek között a pénzügyi tervek megvitatása.

Január 27. Vájárvetélkedőre kerül sor a MÉV III-as üzemében. A jól felkészült csapatok között nehéz dolga van a zsűrinek. A II-es üzem csapata lett az első. Szép jutalom várta a lelkes kis csapatot.

Január 29. Olajkályha okozott tüzet az Újtelepen a hármas épületben. Szerencsére emberéletben nem esett kár, de az anyagi kár jelentős.

Szőlési Hírek

Készült 500 példányban

Felelős kiadó

Holota Jenő

Felelős szerkesztő:

Sándor Tibor

Szerkesztőség:

Kővágószőlős Széchenyi u. 4/1

Nyomdai munka:

Agora Nyomda

Pécs